

---

boeken

A. DEN DOOLAARD :

PERS EN PERSVRIJHEID

Uitgegeven ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan van het dagblad de Gelderlander.

Nijmegen, januari 1974, 230 blz.

In januari 1974 bestond het Nederlands dagblad « De Gelderlander » 125 jaar.

Het heeft in die vele jaren niet alleen een stuk Nederlandse geschiedenis geregistreerd, maar ook helpen maken.

Het heeft zijn aandeel gehad in de emancipatie van een groot deel van de katholieken in Nederland. Het heeft zijn bijdrage geleverd aan de ontwikkeling op geestelijk en maatschappelijk gebied en evolueerde tot een modern, in méér dan één opzicht pluriform dagblad, waarin gestreefd wordt, in volledige onafhankelijkheid, zo betrouwbaar mogelijke informatie te verschaffen. De Gelderlander brengt iedere dag twee kranten in één uitgave. Eén met uitvoerige informatie over en commentaren op binnen- en buitenlandse gebeurtenissen. De tweede bevat het nieuws en commentaar over eigen stad en streek.

Pluriform is « De Gelderlander » evenzeer op het terrein der meningsvorming. Ze confronteert haar lezers vaak met meer dan één visie op de achtergronden van het nieuws. De achtereenvolgende hoofdredacties hebben daarbij steeds de vrijheid genomen haar voor de drukpers specifieke grondrechten optimaal te gebruiken.

Bij gelegenheid van dat 125-jarig bestaan verscheen niet alleen een jubileum-stripkrant (in stripvorm kregen de lezers een overzicht van de ontwikkelingen in de 125 jaar dat De Gelderlander bestaat, verdeeld in de rubrieken levensstandaard, communicatie, gezondheidszorg, oorlog, vervoer, sport, mode, bevolkingsexplosie en 25 jaar Nederland) maar ook als meer blijvend aandenken het in dure uitvoering uitgebrachte boek « Pers en Persvrijheid » van A. Den Doolaard. De auteur is behalve literator ook al 25 jaar medewerker aan de jubilerende krant (een van de tien grootste van Nederland). « Pers en Persvrijheid » interessante gegevens over de pers sterke persoonlijke filosofieën geladen journalistiek verhaal over landen waar de laatste jaren de vrijheid van de pers en van de mestharkers en tegelichters met de voeten getreden is en nog wordt. Anders dan sommige pretentieuze wetenschappelijke verhandelingen over dit onderwerp bevat « Pers en Prsvrijheid » intressante gegevens over de pers in de communistische landen, in Zuid-Amerika, donker Afrika en Europese landen als Spanje en Griekenland waar het met de persvrijheid maar minnetjes is. De eigen visie van A. Den Doolaard biedt daarenboven veel stof om de geduldige lezer te laten nadenken over ook ons niet onbekende problemen van dictatuur en inmenging van censoren en andere leden van het overheidsapparaat. Een literaturopgave rondt zijn boek zonder eind af.

(ADVERTENTIE)

sport en jeugd

Tweemaandelijks tijdschrift

Inlichtingen over de spelregels, de technieken en de tactieken van verschillende sporttakken zoals: voetbal, basketbal, volleybal, atletiek, turnen, zwemmen, handbal, tafeltennis, tennis, paardesport, skiën, waterskiën, valschermspringen, bergbeklimmen, badminton, sportspelen.

Geïllustreerd met talrijke tekeningen en actiefoto's.

Prijs : 60 Belg. fr. — te storten op postrekening nr. 1393.70 van Sporta v.z.w., Th. Roucourtstraat 1, 2600 Berchem.

« Pers en Persvrijheid » is voor deze tijd een waardevol, praktisch en functioneel boek. Dat een jubilerende krant het als relatiegeschenk uitgaf is nog een pluspunt.

Herman van Pelt.

TIEN JAAR TELEAC 1963 - 1973

Inventarisatie van tien jaar Teleac en een visie op de toekomst van de Instructieve Omroep.

Teleac, Utrecht, december 1973, 74 blz.

Teleac, afkorting van (Stichting) Televisie Academie, te Utrecht, bestaat tien jaar.

De Stichting formuleert haar doelstelling als volgt : multimediale cursorische instructie op het gebied van adult education in de ruimste zin, in het kader van de *éducation permanente*.

Sinds, na een korte voorbereidingsperiode, in februari 1965 de eerste Teleac-cursus op het Nederlandse scherm kwam, werden tot en met het afgelopen seizoen (1972 - 1973) 87 cursussen gegeven die 383.049 cursisten trokken. De cursussen, die bestemd zijn voor volwassenen, bestrijken zeer uiteenlopende sectoren van het maatschappelijk leven : vreemde talen, filosofie, wiskunde, maatschappijkunde, management, muzikale ontwikkeling, liplezen, sport, etc. Topper was de cursus « Pech onder weg » met 60.000 deelnemers. Het gemiddeld aantal cursisten bedraagt 5.717. Bij iedere cursus wordt schriftelijk en eventueel ander materiaal tegen betaling ter beschikking gesteld.

Bij het afsluiten van de eerste tienjarige periode publiceerde de Stichting het jubileumboek « Tien jaar Teleac » waarin bestuur, directie en medewerkers een inventarisatie aandragen van tien jaar Teleac-werk en nadenken over de toekomst van Teleac en de bijdrage van de Stichting tot de vernieuwing van onderwijs en vorming.

Behalve een overzicht van de belangrijkste data uit de geschiedenis van de Stichting en een opsomming van de uitgezonden cursussen in de periode 1965 - 1973, vindt men in dit door de afdeling Voorlichting bijzonder mooi uitgegeven jubileumboek een schat aan gegevens, feiten en meningen over de middelen, doelen en taak van Teleac, over het behoeften- en evaluatie-onderzoek, over didactische en methodologische problemen bij de programmering van de leerstof, over vraagstukken rond de vormgeving, presentatie en studiebegeleiding en tenslotte ook een visie op de toekomst van de Instructieve Omroep.

Het is te hopen dat dit jubileumboek allen die in België en in Nederland bezig zijn met de instructieve omroep en de open school tot verder nadenken, inspiratie en volharding stemt.

H. van Pelt.

Dr. Joan HEMELS,
BIBLIOGRAFISCHE HANDLEIDING VOOR DE STUDIE VAN DE MASSACOMMUNICATIE,
Instituut voor Massacommunicatie, Nijmegen, 1973, 66 p., f 3.

Met de bibliografische literatuur is het in de massacommunicatiestudie eerder treurig gesteld. De beschikbare overzichten zijn ofwel beperkt tot één landstaal (b.v. de meeste Amerikaanse overzichten), ofwel tot één medium of tot een

bepaalde vorm van publikaties. Het initiatief van Hemels vinden wij dan ook uitstekend en dit geldt ook voor het resultaat : dank zij zijn aangeboren monnikengeduld is de auteur er in geslaagd een goede bibliografie van bibliografieën te maken. In het Nederlandse taalgebied is dit een primeur. Het verzamelde materiaal werd geklasseerd in algemene bibliografieën, bibliografieën m.b.t. de afzonderlijke media, de functies en de componenten van het communicatieproces. Verder werden in het overzicht ook verwerkt : archief-inventarissen, naslagwerken, bibliografische tijdschriften, tijdschriften op het gebied van de massacommunicatie, wetenschappelijke instellingen, professionele en andere organisaties en tenslotte knipselkranten. Graag twee suggesties : 1) de indeling « wetenschappelijk » versus « andere » tijdschriften lijkt ons nogal arbitrair. Bij de « andere » zijn er beslist enkele die men als wetenschappelijk kan beschouwen. Misschien kan die indeling wegvallen of, indien ze blijft bestaan, beter toegelicht worden ? 2) na vijfmaal het boekje doorbladerd te hebben, hebben wij het moeten bijwerken met tape ! En beetje steviger inbinden of plakken zou dus geen kwaad kunnen.

Guido Fauconnier

NEDERLANDS GESPREK CENTRUM : UITINGSVRIJHEID.

Baarn, Bosch & Keuning, 1973. 51 blz. (Publikatie van het Nederlands Gesprek Centrum ; no. 44).

Bijlage : « Ook geestelijke vrijheid vraagt ordening ».
J. Tinbergen.

Verspreiding voor België : Uitgeverij Westland / Merksem.

In een democratische samenleving is de vrijheid van meningsuiting een essentieel element. Pers en omroep moeten daarom vrij zijn informatie te verschaffen en commentaren door te geven. Maar geen vrijheid is onbeperkt. Elke vrijheid kent tevens haar begrenzing. Waar liggen deze grenzen ? Moet de overheid waken tegen grensoverschrijding ? Of leidt controle onherroepelijk tot censuur en frustratie van de uitingsvrijheid ?

Het dagelijks bestuur van het Nederlands Gesprek Centrum heeft een commissie samengesteld die, met deze vragen als uitgangspunt, haar gedachten over de ordening van de vrijheid van meningsuiting heeft vastgelegd in de door Bosch & Keuning te Baarn uitgegeven brochure (49 blz.) « Uitingsvrijheid ».

Na een bespreking van de motieven tot uitingsvrijheid (oorsprong, fundering, inhoud en omvang) en een aanduiding van de beperkingen die terwille van het samenleven met elkaar moeten worden gesteld, zegt de commissie (waarin figuren zetelen als Prof. Mr. P. J. Boukema, Mr. Dr. R. A. P. Dresen s.j., drs. J. G. van der Ploeg, Mr. H. B. J. Waslander, Prof. Mr. Th. W. van Veen, Prof. dr. D. Nauta, R. H. G. Schoonhoven, Mevr. Dr. E. A. Meyling-Hylkema e.a.) de begrenzing van de uitingsvrijheid zo beperkt mogelijk te willen houden en benadrukt zij het gewicht van veelzijdige informatie. Het is te hopen dat mede op basis van deze oriënterende publikatie, velen in ons land de problematiek van de vrijheid van meningsuiting nader zullen willen overdenken.

H. van Pelt.